

36. Kościół soboru

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- Ukazanie znaczenia II Soboru Watykańskiego;
- Prezentacja historii Kościoła w Polsce w latach 1949–89.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- Definiuje pojęcie soboru powszechnego;
- Własnymi słowami opowiada, kim był bł. papież Jan XXIII;
- Wymienia i krótko omawia najważniejsze dokumenty II Soboru Watykańskiego.

3. POJĘCIA, POSTACI

- II Sobór Watykański;
- Bł. Jan XXIII;
- Odnowa liturgii;
- Apostolstwo świeckich;
- Znajomość Biblii;
- Ekumenizm.

4. WARTOŚCI

- Zaangażowanie w życie Kościoła;
- Wypełnianie woli Boga.

5. SCHEMAT LEKCJI

- Reformy w Kościele;
- Definicja soboru;
- Postać bł. Jana XXIII;
- Poszczególne reformy soborowe.

6. PROPOZYCJA REALIZACJI

Wprowadzenie:

Metoda – burza mózgów. Nauczyciel zaczyna lekcję od zadania pytania:

- Jakie znacie rodzaje reform?

Następnie zapisuje na tablicy hasło: „Reforma Kościoła” i zadaje pytania:

- Jakiego rodzaju reformy są możliwe w Kościele?
 - Co byście chcieli zreformować w Kościele, jeśli mielibyście na to wpływ?
- Nauczyciel podsumowuje pracę, przypominając, że sprawą reform w Kościele zajmuje się specjalne zgromadzenie biskupów i innych przedstawicieli Kościoła pod przewodnictwem papieża, nazywane soborem powszechnym.

Nauczyciel zadaje pytanie:

- O jakim soborze powszechnym słyszeliście? Kiedy taki sobór ostatnio miał miejsce?

Prosi także jednego z uczniów o głośne przeczytanie tekstu z ramki „Listy, opinie” i zadaje pytanie:

- Co wiecie na temat I Soboru Watykańskiego i Soboru Trydenckiego?
- Nauczyciel uzupełnia i koryguje odpowiedzi uczniów.

Rozwinięcie tematu:

Metoda – mini wykład. W oparciu o przeczytany głośno tekst z ramki „Poszli za Chrystusem” nauczyciel przybliża postać bł. Jana XXIII. Następnie wymienia i krótko charakteryzuje główne kierunki reform podjętych przez ojców soborowych: odnowę liturgii, stosunek Kościoła do współczesnego świata, kwestie związane z Biblią i Objawieniem, dialog ekumeniczny (treść – podręcznik).

Metoda – plakat. Nauczyciel dzieli uczniów na 4–8 grup. Każdej rozdaje duży arkusz papieru i prosi o przygotowanie w grupach plakatu przedstawiającego jeden z czterech głównych obszarów reform II Soboru Watykańskiego. Uczniowie pracują w oparciu o opis zawarty w podręczniku. Następnie plakaty są zawieszane w klasie i komentowane przez przedstawiciela grupy.

Zakończenie:

Wspólne omówienie poszczególnych plakatów i wyjaśnienie ich treści.

Notatka:

Definicja pojęcia „soboru”, ramy czasowe II Soboru Watykańskiego, papież soboru.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Historia – reformy II Soboru Watykańskiego;
- Wiedza o społeczeństwie – wychowanie obywatelskie: zaangażowanie chrześcijan w życie społeczne, polityczne i gospodarcze;
- Informatyka – chrześcijańskie strony internetowe, dokumenty Kościoła i Pismo św. w internecie.

7. INNE MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Omawianie dokumentów soborowych można przeprowadzić w oparciu o przyniesione przez nauczyciela teksty /wydanie książkowe.

Nauczyciel może także każdej z grup przygotowujących plakaty skserować spis treści konstytucji soborowych, by ukazać główne zagadnienia omawiane w dokumentach.

8. ALTERNATYWNE TEKSTY DO WYKORZYSTANIA NA LEKCJI

Rozszerzony życiorys papieża Jana XXIII:

**POSZLI ZA
CHRYSTUSEM**

Bł. papież Jan XXIII (przed wyborem na papieża nazywał się Angelo Giuseppe Roncalli) urodził się we włoskiej prowincji Bergamo w 1881 r. w wielodzietnej rodzinie rolniczej. W roku 1904 został księdzem. Po wybuchu I wojny światowej został wcielony do wojska. W szpitalu wojskowym w Bergamo pracował najpierw jako sanitariusz, a potem jako kapelan. Wszystkich, których spotykał, darzył dobrocią i uśmiechem. Pocieszał rannych, ale jednocześnie umiał odnosić się życzliwie nawet do tych lekarzy i oficerów, którzy nie byli sympatyczni, bo sprzeciwiali się pracy kapłana na terenie szpitala.

Po zakończeniu wojny zajął się duszpasterstwem młodzieży. Jednak nie na długo. Doceniając jego zdolności, papież Pius XI posłał go z misją dyplomatyczną najpierw do Bułgarii, potem do Turcji, Grecji, wreszcie, już po II wojnie światowej do Francji. Wszędzie okazywał się nie tylko zręcznym ambasadorem Ojca Świętego, ale przede wszystkim człowiekiem, który potrafił zyskiwać przyjaźni w najmniej oczekiwanych kręgach. Znane były jego dobre kontakty z przewodniczącym francuskiego Zgromadzenia Narodowego, człowiekiem bardzo nieżyczliwie

nastawionym do Kościoła i duchowieństwa. Nuncjusz Roncalli rozbroił jego uprzedzenia serdecznym uśmiechem i słowami: „Ha! A cóż nas od siebie dzieli? Nasze poglądy. Przyzna pan, że to tak niewiele”.

W 1952 r. został kardynałem i patriarchą Wenecji. W pierwszym przemówieniu do swoich diecezjan powiedział: „Pragnę waszej życzliwości polecić człowieka, który chce po prostu być waszym bratem: dobrym, przystępnym i rozumiejącym. I taki był jako biskup. Nauczał z łagodnością, ale i z przekonywującą mocą. Wszystkim potrzebom starał się zaradzić”.

Po śmierci papieża Piusa XII, w roku 1958, został wybrany w czasie konklawe (czyli specjalnego zebrania kardynałów) na papieża. Zupełnie się tego nie spodziewał, był przecież człowiekiem starym, w chwili wyboru miał prawie 77 lat. Jego pontyfikat trwał niecałe 5 lat. Ale w tym czasie wydarzyło się w Kościele bardzo dużo. Bł. Jan XXIII zwołał do Watykanu sobór powszechny, który zakończył się już po jego śmierci. II Sobór Watykański podjął wielkie dzieło odnowy Kościoła i dostosowania sposobu głoszenia Dobrej Nowiny o Chrystusie do ducha dzisiejszego czasu. To temu soborowi zawdzięczamy przypomnienie, że świeccy też mają swoje zadania w Kościele, że są również odpowiedzialni za przekazywanie prawdy Ewangelii. Po soborze Mszę Świętą i sakramenty zaczęto sprawować w językach narodowych. Takie otwarcie się Kościoła na problemy świata, to „przewietrzenie” starych struktur, zapoczątkował właśnie bł. Jan XXIII.

Papieża nazywano dobrym papieżem. Opowiadano o nim wiele historii, które pokazywały bł. Jana XXIII jako człowieka obdarzonego ogromnym poczuciem humoru. Podobno przechodząc kiedyś przez bazylikę św. Piotra, usłyszał, jak pewna kobieta powiedziała do swojej sąsiadki: „Mój Boże, ależ on jest gruby. Papież odwrócił się do niej i odpowiedział: Przecież pani dobrze wie, że konklawe nie jest konkursem piękności”.

Na początku swego pontyfikatu otrzymał list dwunastoletniego Bruna tej treści: „Kochany papieżu, nie wiem, co mam zrobić. Chciałbym zostać papieżem albo policjantem. Co o tym

myślisz?”. Jan XXIII odpowiedział chłopcu również listownie: „Mój mały Bruno. Jeśli Ci zależy na moim zdaniu – naucz się być policjantem. Tego się nie improwizuje. Co do zawodu papieża, to zobaczysz później. Każdy może zostać papieżem: najlepszy dowód, że ja nim zostałem. Odwiedź mnie, jak przyjedziesz do Rzymu. Chciałbym z Tobą pomówić jeszcze o tym wszystkim”. Zmarł 3 VI 1963 roku po ciężkiej i nieuleczalnej chorobie. Cały świat modlił się za papieża, niestrudzonego orędownika pokoju. Swoje ostatnie chwile ofiarował w intencji II Soboru Watykańskiego i o zachowanie pokoju w świecie.

Po soborze Kościół daje nam szansę świadomego uczestnictwa w czci oddawanej Bogu. Nie warto tej okazji przegapić!

KOŚCIÓŁ
NAUCZA

Aby lud chrześcijański pewniej czerpał ze świętej liturgii obfitsze łaski, święta Matka Kościół pragnie dokonać ogólnego odnowienia liturgii. Liturgia bowiem składa się z części niezmiennej, pochodzącej z ustanowienia Bożego, i z części podlegającej zmianom, które z biegiem lat mogą lub nawet powinny być zmienione, jeżeli wkradły się do nich elementy, które niezupełnie dobrze odpowiadają wewnętrznej naturze samej liturgii, albo jeżeli te części stały się mniej odpowiednie. To odnowienie ma polegać na takim układzie tekstów i obrzędów, aby one jaśniej wyrażały święte tajemnice, których są znakiem, i aby lud chrześcijański, o ile to możliwe, łatwo mógł je zrozumieć i uczestniczyć w nich w sposób pełny, czynny i społeczny.

Konstytucja o liturgii

Warto przeczytać:

Dzieci soboru zadają pytania, red. Zbigniew Nosowski.
